

Ateikite pas mane ir rūpestingai klausykitės, kad turėtumėte gyvenimą /Iz 55,3/

2015 m. spalio Vilniaus ev. reformatų parapijos tarybos informacinis leidinys Nr. 10 (159)

Leidžiamas nuo 1998 m. lapkričio mėn. ISSN 2029-512X (internete ISSN 2424-4341)

Spalio pirmas sekmadienis –

Derliaus padėkos diena

*Ak, daržų grožybės jūs su savo žolelėms,
Jūs kvietkelės jaunos, jūs gi pavasario šlovė,
Ak, kur dingo jūs puikums su savo kvapeliais!
Vei ką sodai mums margai žydėdami rodė,
O ką vasara mums po tam augindama siūlė,
Tas visas gėrybes jau kampe pakavojam
Irgi su puodais ar skauradoms virdami valgom.*

K. Donelaitis „Metai“, Rudens gėrybės

INDULGENCIJA – kibirkštis reformacijos pradžiai

Lotynų žodis *indulgare* reiškia *atleisti*, o žodis *indulgencija* – tai esamų ir būsimų nuodėmių atleidimas, gaunamas iš Bažnyčios už pinigus. Ši akcija buvo skatinama šūkiu: *Kai tik suskamba dėžėje pinigai, sielą iš skaistyklos išpirkai.*

Indulgencijos nuodėmėms atleisti

buvo pradėtos vartoti nuo IX šimtmečio, hierarchijai remiantis Šventu Raštu /Mt 18,18/.

Pirmasis popiežius, kuris ėmė praktikuoti indulgencijas, buvo Urbonas II (1088–1099).

Mirusiųjų nuodėmėms išpirkti indulgencijų paprotys prasidėjo nuo

XV šimtmečio.

Popiežius Leonas X (1513–1521), už pinigus pardavinėdamas vargšių sielų gelbėjimą iš skaistyklos, įžiebė protestantišką Reformaciją, kuri realizavosi skaudžiu Bažnyčios skilimu.

Trento Suvažiavimas 1562 metais

Spalio 31-oji – Bažnyčios atsinaujinimo – REFORMACIJOS MINĖJIMO DIENA

Kad jungtų Reformacijos dvasia

Viduramžiai. Bažnyčios šaltos,
Ir vienuolynuose nyku,
Ir foliantai jau pageltę
Nuo inkvizicijos laikų.

Ir Baltramiejaus naktį kraupią
Ar hugenotų dar beliks? –
Liks budeliai maldoj suklaupę,
Ir liks su jais naktis klaiki.

Ir indulgencijomis Kristų
Žmonėms pardavus už grašius,
Bažnyčia dar pakilt išdrįstų? –
Juk nesiryždama pražus!

Kas ją pakels, klaidoj suklypus,
Išties jai ranką ir padės,
Suvilgys nuodėmingas lūpas
Ir ves prie Dieviškos Žvaigždės?

Kas sugrąžins jai Šventą Raštą,
Atskirtą užraktais keliais,
Kad be klaidų į Gėrį vestų
Tiesiu Išganymo keliu,

Kad Evangelija sugrįžtų
Į širdis ir taikius namus,
Ir drąsiai skelbtų žemei Kristų,
O ne rūsčius prakeikimus.

Atėjo Liuteris ir Cvinglis,
Kalvinas, šimtai kitų
Bažnyčios gelbėti iš pinklių,
Iš paklydimų ir klastų,

Kad negandų tiek išgyvenus
Ji prisikeltų žmonėse,
Ir jungtų juos ne Vatikanas, –
O REFORMACIJOS DVASIA.

Petras Zablockas (1914–2008)
„Mūsų sparnai“ Nr.75, 1995, gruodis

REFORMATŲ SIENA

Ženevos senamiestyje, netoli Universiteto, yra Monumentas Reformacijai – Reformatų siena, sukurta 1909 metais, kai buvo minimas įžymiausio reformatų teologo Jono Kalvino 400 metų jubiliejus. Monumentas sukurtas Ženevos universiteto, įsteigto Jono Kalvino 1559 m., sode, prie miesto sienos. Jį suprojektavo keturi šveicarų architektai: Charles Dubois, Alphonse Laverrière, Eugene Monod ir Jean Tailens. Skulptūras sukūrė prancūzai Paul Landowski ir Henri Bouchard. Paminklas pradėtas statyti 1908 m. ir pabaigtas kurti tik 1917 m.

Sienos centre penkių metrų aukščio skulptūros vaizduoja svarbiausius kalvinistinės Reformacijos lyderius: prancūzus Viljamą Farelį (1489–1565), Joną Kalviną (1509–1564) ir Teodorą Bežą (1519–1605) bei škotą Džoną Nokšą (apie 1513–1572). Po skulptūromis – Kristograma IHΣ.

Kairėje nuo centrinės figūrų grupės sienoje iškalta trijų metrų skulptūros, įkūnijusios olandų princą Viljamą I Oranietį (Tylųjį), prancūzų hugenotą generolą Gasparą de Kolinį ir Frydrichą Vilhelmą – Prūsijos imperijos didįjį kurfiurstą, hercogą, Brandenburgo markgrafą. ▶

Sienos centre iš kairės Viljamo Fareljo, Jono Kalvino, Teodoro Beza ir Džono Nokso skulptūros

indulgencijas pardavinėti uždraudė, bet liaudis sako: „Nėra įstatymo, kuris nebūtų apeinamas“... Sušvelnintoje formoje paprotys tęsiamas užperkant mišias, nors Šv. Raštas Dievo malones pirkti ir parduoti griežtai draudžia /Apd 8, 20/. Turtuoliai yra perspėjami nemanyti, kad jie sau išganymą gali nusipirkti /Ps 48 arba 49, 7-8/. Dievo malonės dovanas ir patį išganymą JĖZUS KRISTUS žmonėms dalina veltui. Viešpats sako: *Veltui gavote, veltui*

ir duokite! /Mt 10, 8/.

Tačiau teologijos mokslų daktaras (*Romos katalikų*, „V.r.ž.“ past.), prof. kun. Pranas Antanas Manelis (1907–1977) rašo: *Sielos skaistykloje pačios sau negali nieko padaryti, kad sutrumpintų savo kančias*, todėl esame griaudenami joms padėti, užperkant mišias – sekant pavyzdį žydo Judo Makabėjaus, kuris *surinko žymių sumą sidabrinų pinigų nusiuntė juos į Jeruzalę, kad būtų paaukota atsilyginimo auka už mirusius* – rašoma žydų nekanonizuotoje apokrifų knygoje Antroje Makabėjų /2 Mak 12, 32-46/. Čia tenka priminti, kad Antroji Makabėjų knyga buvo rašyta graikų kalba nuo 34 m. prieš Kristų iki 70 m. po Kristaus ir lietiė laikotarpį nuo 180 m. iki 160 m. prieš Kristų. Kaip matome, tada egzistavo ĮSTATYMO DARBŲ dispensacijos (*Dispensacija – išimtinis atleidimas*, „V.r.ž.“ past.) epocha ir žydai pagal ją atitinkamai elgėsi.

Su Kristaus era užsibaigė DARBŲ dispensacija ir prasidėjo MALONĖS dispensacija! Pasikeitus dispen-

sacijoms, turėtų pasikeisti ir mūsų elgsena, bet ne visi nori tai suprasti /Rom 6, 23; Gal 3, 10-14/. Jezuitas Robert W. Gleason (1918–1982) teisingai primena, jog *krikščionių religija – tai malonės dispensacija!*, bet jo balsas lieka neišgirstas, nes ir toliau DARBŲ dispensacijos šešėlis tebedengia MALONĖS diepensaciją.

Teologijos mokslų daktaras L. S. Chafer (1871–1952) apgailestauja, kad, aplenkiant Evangelijos džiugiąją žinią, Roma, finansines įplaukas beskaičiuodama, vis tebesiunčia sielas į skaityklą savo kančiomis permaldauti Dievą, kai tuo tarpu vienintelis tikras permaldavimas yra JĖZUJE KRISTUJE: *Kristus yra permaldavimas už mūsų nuodėmes, ir ne tik už mūsų, bet ir už viso pasaulio!*

(Kalba netaisyta)

Kun. Dr. E. Gerulis (1922–2009)
*Perspausdinta iš „Mūsų sparnai“
1994, gruodis, Nr.73 „Skaistyklos
atsiradimo istorija“*

Kairėje nuo centrinės figūrų grupės

Dešinėje nuo centrinės figūrų grupės

► Prieš skulptūras užrašas senąja vokiečių kalba: *Potsdamo įsakas (ediktas) 1685.10.29 leido prancūzų tautos tikėjimo bendraminčiams atvykti į kunigaikščio (vieno iš septynių turėjusių teisę rinkti Vokietijos kaizerį) Frydricho Vilhelmo Brandenburgo kraštą. Pats kunigaikštis – priešingai nei Brandenburgo krašto evangelikų liuteronų gyventojų dauguma – būdamas kalvinistų tikėjimo, pasiūlė savo tikėjimo bendraminčiams Prancūzi-*

joje, hugenotams, laisvai persikelti į Brandenburgą. Pabėgėliams buvo suteikiamos didžiulės privilegijos, tokios kaip atleidimas nuo mokesčių ir muitų, subsidijos pramonės artelėms, kunigų apmokėjimas kunigaikštystės lėšomis.

Dešinėje pusėje pavaizduoti: Rože Viljamas (Roger Williams) – anglų teologas, misionierius, įkūręs pirmąją baptistų bažnyčią Amerikoje; Oliveris Kromvelis – britų politikas, Anglijos vadovas, karštas puritonas;

Ištvanas Bokskai (Stephen Bockay) – vengrų didikas, Transilvanijos princas, reformatų globėjas. Prieš šias skulptūras sienoje senąją anglų kalba iškalta Viešpaties malda „Tėve mūsų“. Per visą sieną driekiasi lotyniškas užrašas: **POST TENEBRAS LUX** (Po tamsos šviesa).

„V.r.ž.“ inf.
Nuotraukos Aurelijos Arlauskienės

DIDIEJI REFORMATORIAI

**ULRYCHAS
CVINGLIS**
Huldrych Zwingli
(1484–1531)

Katalikų kunigas, kuris 1523 metais Ciuriche įvedė Reformaciją ir kuris prieš metus (1522) didžiai visus nustebino tuo, jog nedraudė valgyti dešros pasninko metu. Savo pozicijoje jis buvo nuoseklesnis nei Liuteris. 1529 metais religinėje Marburgo diskusijoje su Liuteriu jam nepavyko pasiekti vienybės. Visa, kas nebuvo kilę iš Biblijos ar Dievo Žodžio, jis radikaliam šalino iš Bažnyčios. Reformatoriškos krypties Šveicarijoje pagrindėjas. Cvinglis žuvo netoli Kappel am Albis miestelio mūšyje, kurį evangelikai pralaimėjo kovodami su katalikiškaisiais kantonais.

**MARTYNAS
BUCERIS**
Martin Bucer
(1491–1551)

Martynas Buceris buvo Strasbūro ir viso Elzaso reformatoriumi. Jis asmeniškai diskutavo su Liuteriu Heidelberge 1518 metais, o vėliau patarinėjo Pfalco žemės grafiui, Viurtembergo hercogui bei Heseno žemės grafiui. Tarpininkavo susipriešinusioms reformatų stovykloms ir siekė sutarimo su katalikais. Taip pat nusipelnė kuriant bendruomenę ir sielovadą. Pagrindė kelią konfirmacijai. Turėjo didelę įtaką Kalvinui, kurį laiką gyvenusiam Strasbūre. Emigravo į Angliją ir ten mirė 1551 metais.

**JONAS
KALVINAS**
Johannes Calvin
(1509–1564)

Šveicarų antrosios kartos reformatorius, atvykęs iš Prancūzijos ir vėliau dirbęs Ženevoje. Save laikė Liuterio mokslo tęsėju ir įgyvendintoju. Įvedė griežtas bažnytines taisykles su drakoniškais bausmėmis. Siekė suvienyti Bažnyčią. Jo mokslą labai išpopuliarino studentai. Skelbė Reformaciją tolimose Vakarų Europos šalyse, kartu su Cvingliu yra vienas Reformatų Bažnyčios protestantizmo pirmtakų.

Iš vokiečių kalbos išvertė Rasa Jasiukėnaitė-Oesterwinter
Paimta iš žurnalo: *Baden-Württemberg Spuren*
(*orte der Reformation*)

HEINRICHAS BULINGERIS
Heinrich Bullinger (1504–1575)

Bažnyčios vadovu, katedros pamoklininku. Jo iniciatyva buvo sudaryta nauja pamaldų tvarka, išsilaikiusi daug šimtmečių, įvestas visuotinis psalmių giedojimas. Bulingerio laikais pamaldos buvo laikomos kiekvieną dieną.

Per daugiau kaip 40 tarnavimo metų į Ciuricho sakyklą jis lipo apie 7000 kartų (maždaug kas antrą dieną). Parašė ir išleido komentarus visiems *Naujojo Testamento* tekstams, išskyrus *Apraiškimo knygą*, pagal kurią parašė šimtą pamokslų. Jo darbus vertino ir gyrė Kalvinas. H. Bulin-

geris susirašinėjo ne tik su kunigais, mokslininkais, kunigaikščiais, bet ir paprastais amatininkais, moterimis. Yra žinoma, kad susirašinėjo ir su Lietuvos reformatų Bažnyčios globėju kunigaikščiu Mikalojumi Radvila Juodoju.

Svarbiausias H. Bulingerio darbas – *Antrasis šveicariškas išpažinimas*, nepraradęs vertės ir šiandien. Protestantiškas pasaulis 2004-uosius metus buvo paskelbęs Bulingerio metais.

Šveicarijos reformatorius, vienas įtakingiausių XVI a. protestantų teologų, Ulrycho Cvinglio įpėdinis, po jo žūties tapęs Ciuricho miesto

Pagal https://en.wikipedia.org/wiki/Heinrich_Bullinger

Užkarpatės Reformatų Bažnyčia

Užkarpatės Reformatų Bažnyčia yra seniausia protestantiška Bažnyčia Ukrainoje, jos ištakos siekia XVI a.

Įregistruota 1921 metais, kai Užkarpatės regionas tapo naujai susikūrusios Čekoslovakijos Respublikos dalimi.

Tarybiniais metais Bažnyčia prarado savo teises ir daugelis bažnyčių buvo uždarytos, jų nuosavybė nusavinta. Žlugus Tarybų Sąjungai, padedant užsienio partneriams, mokyklos, bažnyčios vėl atvėrė duris.

Užkarpatės Reformatų Bažnyčia jungia apie 70 000 narių, kurių dauguma yra vengrų tautybės ir turi

netoli šimto parapijų. Bažnyčia yra Vengrų Reformatų Bažnyčių (nemaišyti su Reformatų Bažnyčia Vengrijoje) bendrijos, kuri susikūrė 2009 metų gegužę ir jungia vengriškai kalbančias reformatų bendruomenes Karpatų regione, narė.

Užkarpatės Reformatų Bažnyčia, kaip ir Lietuvos Evangelikų Reformatų Bažnyčia, yra Pasaulinės

Reformatų Bažnyčių Bendrijos (WCRC) narė.

„V.r.ž.“ inf.

Reformatų bažnyčia Chuste

Reformatų bažnyčia Tiačeve, pastatyta 1748 m., renovuota 1985 m.

TEODORAS BEZA

Théodore de Bèze (1519–1605)

poezijos rinkinį lotynų kalba.

1544 m. slapta vedė Claudine Denosse, vaikų neturėjo.

1548 m. atvyko į Šveicariją, dėstė graikų kalbą iš pradžių Lozanos universitete, o nuo 1559 metų tais pačiais metais Kalvino įkurtoje Ženevos akademijoje, vėliau ir teologiją. Buvo pirmasis Ženevos akademijos rektorius.

Po Jono Kalvino mirties (1564) perėmė vadovavimą Reformacijos judėjimui, tapo Ženevos kunigų tarybos vadovu. 7-ame XVI amžiaus dešimtmetyje dalyvavo prancūzų hugenotų judėjime, buvo jų patarėjas. Dalyvavo hugenotų konferencijose Puasi (1561 m.), Niu Rošelyje (1571 m.). Nuosekliai gynė reformatų tikėjimo grynumą.

Teodoras Beza naujai išvertė *Naująjį Testamentą* graikų ir lotynų kalbomis. Tie vertimai tapo šaltiniu rengiant Ženevos ir Karaliaus Jokūbo Biblijas. Parašė Prancūzijos reformacijos istoriją, teologijos veikalų, Kalvino biografiją *Apie valdžios teisę (De jure magistratum)* – reikšmingą politinį reformatų veikalą, susirašinėjo su visais Europos reformatų lyderiais. Teodoro Bezos vadovaujama Ženeva tapo reformatų centru.

Mirė T. Beza Ženevoje ir, skirtingai nei Kalvinas, kuris prašė būti palaidotas bendrame kape Plain-Palais, magistrato nurodymu buvo palaidotas St. Pierre vienuolyne.

Vienas žinomiausių Šveicarijos ir Prancūzijos Reformacijos lyderių, teologijos profesorius, mokslininkas, humanistas, Kalvino mokslo tęsėjas. Gimęs Burgundijoje (Prancūzija), didžiąją gyvenimo dalį praleido Šveicarijoje, Ženevoje.

Buvo studijavęs teisę, jaunystėje pagarsėjo kaip poetas, išleidęs meilės

Pagal https://en.wikipedia.org/wiki/Theodore_Beza

Reformacijos dienos minėjimo pamaldos

Spalio 31 dieną minima Reformacijos pradžia. Kaip ir dauguma pasaulio evangelikų, Vilniaus reformatų parapijos tikintieji irgi susirinko į vakarines Reformacijos dienos paminėjimo pamaldas.

Vakarinėse Reformacijos dienos paminėjimo pamaldose susirinkusiems pamokslą sakė generalinis superintendantas kun. Tomas Šernas. Pagrindinė pamokslų tema buvo palaiminimai iš Kalno pamokslų / Mt 5, 2-12/.

„Dievas mums suteikia, duoda įvairių palaiminimų. Juk ir mes, tikintieji, Dievo prašome daugelio dalykų. Dažnas iš mūsų žinome dešimt Dievo įsakymų. Esmė yra pirmajame įsakyme, kuris kloja pamatus visiems kitiems. Taip pat ir Dievo palaiminimai Kalno pamoksluose prasideda nuo palaiminimo, kuris kaip esminė sąlyga yra būtinas

kitiems palaiminimams. Svarbiausia būti *vargšais dvasia*, liūdėti ir trokšti teisingumo. Tai yra tos savybės, kurių iš mūsų nori Dievas, tada Jis laimina, atsiranda kitoks santykis tarp Jo ir žmogaus. Reformacija kilo iš to santykio – dėl to, kad kuklūs, *vargšai dvasia* žmonės liūdėjo ir troško teisybės“, – kalbėjo gen. superintendantas kun. T. Šernas.

Tęsdamas pamokslą gen. superintendantas kun. T. Šernas išsakė mintį, jog istorikai įvairiai interpretuoja Reformaciją Lietuvoje: „Vieni sako, jog ji prasidėjo XVI a. viduryje ir baigėsi XVII amžiuje. Reformacija – tai procesas be pabaigos, kuris nuolat kinta, susiduria su įvairiais iššūkiais. Manau, ir šiandien Reformacija svarbi ir aktuali kiekvienam evangelikui, kaip ir Dievo Žodis“, – teigė gen. superintendantas kun. T. Šernas.

Po jo misionierius kun. Frankas van Dalenas pasakė homiliją, kurią į lietuvių kalbą vertė lektorius Vaidotas Ickys.

Pamaldose dalyvavęs Vilniaus bažnyčios *Tikėjimo žodis* pastorius Darius Širvyys tarė sveikinimo žodį. „Labai džiaugiuosi šiandien būdamas

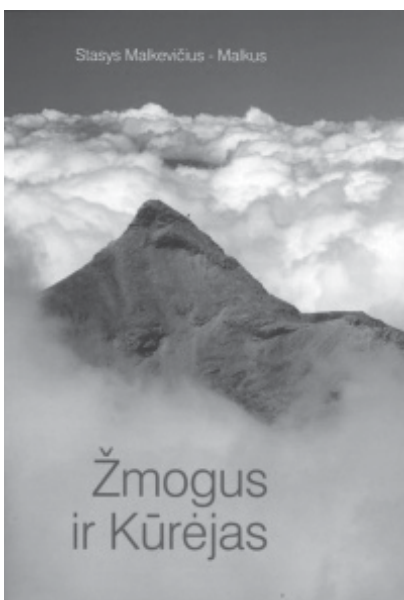
čia su jumis. Bendradarbiaujame su jumis ir malonu pranešti, jog šiomet bendromis pastangomis išleidome *Naująjį miesto katekizmą*. Taip pat vyksta bendri intensyvūs spaudos darbai leidžiant reformuotoms bažnyčioms visame pasaulyje žinomą istorinį (1646–1647) *Vestminsterio išpažinimo* tekstą“, – sakė D. Širvyys. Taip pat visus sveikino pamaldose dalyvavęs evangelinės Miesto bažnyčios atstovas Marius Baukus. O Vilniaus parapijos klebonas kun. Raimondas Stankevičius, sveikindamas visus Reformacijos dienos proga, priminė apie Reformacijos būtinumą kiekvienam krikščioniui šiandien.

Pamaldas papuošė choro „Giesmė“ (vadovė Janina Pamarnackienė) atlikta švedų giesmė „Koks Didis Tu“. Pasibaigus pamaldoms dar neskubėjome skirstytis, maloniai pabendraavome agapėje. O išėjus iš bažnyčios ne vieną nustebino parapijietės Danguolės Juršienės ir jos pagalbininkų uždegtomis žvakutėmis papuoštas Reformatų skveras. Juk čia amžino poilsio atgulė mūsų tikėjimo namiškių kūnai.

Viktorija Liauškaitė

Įdomios knygos

Stasys Malkevičius-Malkus *Žmogus ir Kūrėjas*

Vilnius: Nacionalinis Energetikos Forumas, 2012

Nepriklausomybės Akto signataro, Technikos mokslų daktaro Stasio Malkevičiaus – Malkaus knyga „Žmogus ir Kūrėjas“ yra kvietimas kiekvienam iš mūsų stabtelėti, pažvelgti į aplinkinę realybę ir save patį, pamatyti, kad pasaulis sukurtas ne žmogaus rankomis, kad tokia kūryba ne žemiškojo proto galimybės ir kad tai ne chaoso ir atsitiktinumo padarinys.

Pasak autoriaus, mokslas nėra kliūtis atrasti ir pažinti Dievą Kū-

rėją. Atvirkščiai: *Kūrėjas, sukūręs pasaulį, sukūrė ir reiškinius, taigi ir prielaidas mokslui atsirasti. Kūrėjas tapo mokslo fundatoriumi, o mokslas tikėjimo partneriu. Visų Žemėje atrastų dėsnių, teorijų autoriumi turėtų būti pripažintas pasaulio sukūrėjas. Žmogus tik atrado dėsnius.*

Knygos autorius siekia pasidalyti su skaitytoju gyvenimo prasmės ieškojimu.

Autorius pastebi, kad net atkakliausiems ateistams nepasisėkė ►

Vilniaus evangelikų reformatų Sinodas 1914 metais

Lietuvos Evangelikų Reformatų Bažnyčios (LERB) ištakos, kaip žinoma, siekia XVI amžių. 1553 m. gruodžio 2 d. Mikalojaus Radvilos Juodojo dvare Lukiškėse, Vilniaus priemiestyje, įvyko pirmosios evangelikų pamaldos pagal šveicarišką – reformuotą katalikišką liturgiją. 1557 m. gruodžio 14 d. ten pat įvyko pirmasis Sinodas, išrinkęs pirmąjį Bažnyčios superintendentą Simoną Zacijų (Szymon Zacjusz, apie 1507–1591).

Po Abiejų Tautų Respublikos (ATR) žlugimo (1795) Lietuva buvo įtraukta į carinės Rusijos imperijos sudėtį ir tapo Šiaurės Vakarų kraštu. Tačiau Lietuvos Reformatų Bažnyčia išsaugojo savo savarankiškumą. Bažnyčios Sinodas tvarkėsi savarankiškai, rinkosi į kasmetinius suvažiavimus, Bažnyčios gyvenimą reglamentavo senieji sinodų kanonai ir memorialai bei Didžioji Agenda.

Deja, parapijų ženkliai mažėjo. Dr. A. Baublio monografijoje „Lietuvos Evangelikų Reformatų Bažnyčios Sinodas 1795–1830 metais“ pateiktais duomenimis, 1793 m. buvo šeši distriktai su 27 parapijomis, o 1830 m. jau tik keturi distriktai jungė faktiškai devyniolika parapijų, nors sąrašuose dar nurodoma 24 parapijos.

Po keturiasdešimties metų – 1914 m. – Rusijoje skelbtuose dokumentuose Lietuvos Evangelikų Reformatų Bažnyčios Sinodą jau sudaro tik du distriktai – Vilniaus

ir Žemaitijos, kurie jungė dvidešimt parapijų. Iš pateiktų duomenų matyti, kad dauguma parapijų tik retkarčiais – per didžiąsias šventes – buvo lankomos atvažiuojančių kunigų.

Lietuvos Evangelikų Reformatų Bažnyčios gyvenimui kaip ir anksčiau vadovavo Kolegija.

1914 metais jos prezidentu buvo pasaulietis kuratorius, dr. Aleksandras Voiničius, viceprezidentas – Vilniaus distrikto superintendentas Mykolas Jastžembskis (Michał Jastrzębski), nariai: generalinis superintendentas ir Žemaitijos distrikto superintendentas kun. Vilhelmas Meškauskas, Nem. Radviliškio kunigas Jonas Šepetys, Vilniaus kunigas, filologijos daktaras Konstantinas Kurnatauskas, pasauliečiai – inž. Aleksandras Voida, Bronislavas Ižycki-Hermanas ir Leonas Pžylucis. Generalinis sekretorius buvo Juozapas Aramovičius, registratorius – Peteris Karas.

Vilniaus ev. reformatų parapiją aptarnavo Vilniaus distrikto superintendentas kun. Mykolas Jastžembskis ir dr. kun. Konstantinas Kurnatauskas.

Vilniaus distriktui priklausančias kitas parapijas – Kelmės, Kėdainių, Koidanovo, Ostašino aptarnaudavo atvažiuojantys kunigai iš Vilniaus. Į Deltuvos bažnyčią (Kauno gub.) važinėjo kunigai iš Biržų. Čekų Boratino, Kupičevo, Michailovkos parapijas retkarčiais aplankydamo Vilniaus kunigai. Savo kunigus dar

turėjo anksčiau Baltarusijos–Gardino distriktui priklausančios Slucko ir Izabelino parapijos. Slucke rezidavo kun. Felicianas Kurnatovskis, kuris mokytojavo ir Slucko reformatų gimnazijoje. Izabeline kunigavo Juozapas Mandzelovskis. Jis taip pat aptarnavo ir be kunigų likusias Rasnos bei Niepokoičycų parapijas. Į Kopyšiaus parapiją (Mogiliovo gub.) važinėjo kun. F. Kurnatovskis iš Slucko. Keturiolika Vilniaus distrikto parapijų aptarnavo tik keturi kunigai.

Žemaitijos distrikte padėtis buvo geresnė. Nors kunigų buvo tiek pat kaip ir Vilniaus distrikte – keturi, tik dvi parapijos – Salamiestis ir Naujamiestis – neturėjo savo nuolatinių kunigų.

1914 metais Biržuose kunigavo generalinis superintendentas Vilhelmas Meškauskas ir jaunas kunigas Povilas Jakubėnas. Jie taip pat aptarnaudavo ir netoli Biržų esančią Salamiesčio parapiją.

Papilyje kunigavo Adolfas Neimanas, Nem. Radviliškyje – Jonas Šepetys, Švobiškyje – Adomas Šernas. Jis aptarnaudavo ir netoli Panevėžio buvusią istorinę Naujamiesčio parapiją, kuri nustojo egzistavusi tik po Antrojo pasaulinio karo. Kitos išvardytos penkios Žemaitijos distrikto parapijos sulaukė Nepriklausomybės atkūrimo, išlaikė savo istorines bažnyčias.

Parengta pagal internetinę prieigą <http://www.petergen.com/bookalolsplevref1914.html>

► įrodyti Dievo nebuvimo. *Aš, skirtingai nuo ateistų, neigiančių Bibliją, tikiu, kad Ji yra Dievo žodis, tikėjimo pamatas ir išminties šaltinis.*

Knyga orientuota į išsimokslinusių XXI amžiaus žmogų, kuris yra susipažinęs su šiandienos biologijos, matematikos, fizikos, astronomijos pasiekimais, kuriam gilesnis mokslo pažinimas tik giliau atskleidžia Kūrėjo didybę. *Pasaulis negalėjo atsirasti savaime, kaip chaoso, at-*

sitiktinumo ar evoliucijos rezultatas jau vien dėl to, kad iš trijų milijardų ženklų sudarytas prasmingas gyvybės programos tekstas, Kūrėjo įrašytas kiekvieno gyvo organizmo DNR molekulėje, ne atsitiktinumo ir evoliucijos padarinys, – rašo Malkus.

Šventojo Rašto Pradžios knygos pasakojimas apie pasaulio sukūrimą dera su XXI amžiaus žmogaus pasaulio atsiradimo samprata. Bet

reikia suprasti, kad prieš tris tūkstantmečius užrašyti tekstai buvo orientuoti į tų laikų ribotą žmogaus mąstymą, taip pat vertėjai ne visada gebėjo ir geba atrinkti tinkamą daugiaprasmių žodžių prasmę.

Didžiausias Stasio Malkevičiaus -Malkaus noras yra sudominti skaitytoją, paskatinti jį mąstyti, o ne „davatkiaškai“ priimti teiginius.

„V.r.ž.“ inf.

Popiežius Pranciškus susitaiko su Valdiečių Bažnyčia

Birželio pabaigoje popiežius Pranciškus atsigrėžė į savo buvimo šalį ir ekumeninius Bažnyčių santykius.

Jau ne vieną šimtą metų santykius tarp Katalikų ir Valdiečių Bažnyčių apibrėžė žiauri istorija. Konfliktas prasidėjo XV amžiuje, kai Romos Katalikų Bažnyčia bandė nuslopinti dar silpnų evangelinį judėjimą, kuris vis dėlto išsilaikė ir tapo seniausia krikščioniška mažuma Italijoje bei Pasaulinės Reformatų Bažnyčių Bendrijos (WCRC) nare.

Popiežius Pranciškus pirmą kartą kaip Popiežius apsilankė valdiečių maldos namuose birželio gale Italijos Pjemonto (Piemonte) regione. Savo kalboje jis pasakė: „Katalikų Bažnyčios vardu aš prašau atleisti už nekrikščioniškas ir netgi nežmoniškas pozicijas bei veiksmus, kurių, kaip mena istorija, buvo imtasi prieš jus. Viešpaties Jėzaus Kristaus vardu prašau – atleiskite mums!“.

Valdiečių Bažnyčios nariai tame regione priėmė šį prašymą kaip įkvėpiančią ir labai svarbų žingsnį gerinant dviejų Bažnyčių santykius.

Blogi santykiai tarp dviejų Bažnyčių peržengia Italijos ribas – abi jos turi daug narių ir Lotynų Amerikoje. Atlanto vandenyno platybių nepakako konkurencijai nuslopinti. Valdiečių Bažnyčios River Plate vietovėje tarybos viceprezidentė ponina Karola Tron savo patirtį, įgytą iš Val-

diečių Bažnyčios narių Argentinos ir Urugvajaus River Plate regione, aprašo taip:

„Skersai gatvę yra katalikų bažnyčia. Aš prisimenu labai gerai... Kataliko ir protestanto poros vedybas mes vadinome „mišriomis“. Daugeliui šeimų tai buvo neįmanoma (iš abiejų pusių). Jeigu mišri pora susituokdavo, tai konfliktų kildavo vėliau, atsiradus vaikams – krikštynos ir krikščioniškasis ugdymas. Kitas pavyzdys yra kapinės... dešinėje pusėje ilsisi katalikai, o kairėje – valdiečiai.“

K. Tron niekada nematė, kad santykiai peraugtų į žiaurius, kaip tai buvo Italijoje, tačiau ji pabrėžė labai realų pasidalijimą tarp dviejų Bažnyčių – įtrūki krikščioniškoje bendrijoje.

Po popiežiaus Pranciškaus pasakytos kalbos p. Tron buvo pilna vilties sakydama: „Aš pajutau virpulį savo kūne, kurio net nežinojau kaip suprasti. O dabar aš galvoju, jog tai protėvių atmintis, išskylanti į šią dieną po šimtų metų persekiojimo, skausmo, diskriminacijos ir paskutiniųjų metų nutylėjimų apie tai.“

Šis ilgai lauktas susitaikymas ateina pasaulinės Bažnyčios didžiosios šventės ir skaudžių aplinkybių sandūroje. 2017 metais bus švenčiama protestantiškosios Reformacijos 500-osios metinės, kurios vėl atkrei-

pia dėmesį į komplikuoatą bei ilgą santykių tarp protestantų ir katalikų Bažnyčių istoriją.

Valdiečių ir Katalikų Bažnyčių egzistavimas vienoje šalyje – Italijoje, vis didesni atvykstančių migrantų srautai, pasiekę kritinį lygį – ir Valdiečių Bažnyčia jau bendradarbiauja su kitomis šalies Bažnyčiomis per Italijos Evangeliško Bažnyčių Federaciją (FCEI), stengdamasi pabėgėliams palengvinti nežmoniškas sąlygas. Popiežius Pranciškus savo kalboje trumpai paminėjo krizę. Valdiečių Bažnyčia ir FCEI galėtų turėti daug naudos iš didžiulės katalikiškų bažnyčių pagalbos savo „*humanitarinio koridoriaus projekte*“.

Tai yra tik pirmasis žingsnis mažinant ilgalaikį atotrūkį tarp Dievo vaikų. Karola Tron optimistiškai žvelgia į santykių raidą. „Mes galime vieni kitus gerbti kitaip, pripažindami vieni kitų stipriąsias puses bei skirtingumus nauju būdu ir žengdami kartu vienas greta kito.“

Rugpjūčio gale Valdiečių ir Metodistų Bažnyčių Sinodas pasiuntė oficialų laišką Popiežiui, kuriame rašoma:

„Mes sveikiname Jūsų žodžius, kaip išsižadėjimą ne tik daugelio įvykdytų neteisybių, bet ir būdų, kuriais tokias neteisybes inspiravusios doktrinos buvo įgyvendintos. Jūsų prašyme atleisti mes suvokiame aiškų norą pradėti rašyti su mūsų Bažnyčia naują istoriją, skirtingą nuo tos praeities, kad galėtumėme siekti to „*susitaikiusio skirtingumo*“, kuris leistų mums kartu liudyti visų mūsų Viešpatį Jėzų Kristų. Mūsų Bažnyčios nori ir yra pasiruošusios rašyti šią – naują ir mums – istoriją“.

Duncan MacLean

2015 m. liepos 7 d.

Išvertė dr. Povilas Jašinskas
Perspausdinta iš <http://wrcr.ch/news/pope-franciscus-reconciles-with-wrcr-member-waldensian-church>

Konfirmacijos dieną – padėka Dievui ir Jo žmonėms

VIEŠPATS – mano ganytojas, man nieko netrūksta (Ps 23,1). Šie psalmės žodžiai skambėjo mano širdyje šiltą spalio 4-osios dieną, Konfirmacijos pamaldų pradžioje, suteikdami man ramybės ir pasitikėjimo, einant kartu su kitu konfirmantu Liutauru paskui kunigą Raimondą. Buvo gera matyti susirinkusius žmones. Jaučiausi jų priimta į bendruomenę jau prieš metus, kai tik žengiau savo pirmuosius žingsnius šioje bažnyčioje. Pirmą kartą pamaldose dalyvavau paskutinę 2014 m. vasaros dieną: iš karto pajutau, kad mano siela grįžo namo, kad tai vieta, kur esu Dievo laukiama ir kur man jauku, kur galiu Dievui kalbėti ir dėkoti, kur svarbiausias yra Jo guodžiantis Žodis ir visus vienijanti Jo meilė.

Keista prisiminti, kad kadaise man mūsų bažnyčia tebuvo gražus ir paslaptingas pastatas prie mano mėgstamos Reformatų stotelės, kur dažnai laukdavau troleibuso grįždama namo. Kelis kartus buvau išdrįsusi palypėti laiptais paskaitinėti skelbimų. Kažkada ten dėję pirmą kartą pamačiau Deltuvos bažnyčios griuvėsius ir net buvau pasiryžusi kada nors juos surasti – taip jie mane pakerėjo. Tikrai nemaniau, kad vieną dieną ten apsilankysiu ne viena, o su pačiais reformatais, apie kuriuos iki tol nieko nežinojau, o jie ėmė ir šiltai priėmė mane į savo šeimą, iš karto kviesdami į organizuojamas išvykas, šventes ir kitus susitikimus.

Aišku, svarbiausia kelionė teko mano sielai, kuri pasiryžo ieškoti Dievo. Lankantis pamaldose, Biblijos studijose, o vėliau – besirengiant Konfirmacijai, dažnai neapleisdavo jausmas, kad čia esu tarsi pagirdoma ir pamaitinama. Norėjosi viską suprasti ir rasti atsakymus į visus klausimus, bet dieną prieš Konfirmaciją supratau, kad mano sielai neužtenka metų pažinti Dievo galybės ir gailėstingumo. Konfirmacija tapo mano viešu pažadu, kad tęsiu savo tikėjimo kelią ir kad prašau labiau patyrusių bendrakeleivių mane lydėti,

kad vieną dieną pati galėčiau padėti kitiems, ieškantiems Dievo. Dabar, kai man būna sunku, aš jau žinau, kad galiu drąsiai kreiptis į Jį: *Nors einu per tamsiausią slėnį, nebijau jokio pavojaus, nes tu su manimi* (Ps 23, 4).

Konfirmacijos dieną jutau dėkingumą ir Dievui, apgaubusiam savo rūpesčiu, ir kiekvienam atėjusiajam į bažnyčią bei po pamaldų paspaudusiam man ranką, taip patvirtinat, kad iš tiesų nesu viena. Norėjosi dėkoti ir kunigui Raimondui, kuris padėjo Konfirmacijos iškilmėse susikaupti, sutelkti dėmesį į svarbiausius dalykus, – Dievo įsakymus, kuriuos teko garbė garsiai visiems perskaityti, ar Viešpaties Vakarienę, į kurią buvau pirmą kartą pakviesta. Džiaugiausi giesmėmis, kurioms gražiai pritarė visa bažnyčia, vedama choristų. Be galo džiugino tą dieną retam kuriam iš mūsų dabar pažįstamos mirtos šakelė, kurią rūpestingai prisegė man Danguolė.

Tik buvo gaila, kad šventėje

negalėjo dalyvauti kunigas Tomas, kuris, kaip ir kunigas Raimondas, kantriai ir išmintingai rengė mus su Liutauru Konfirmacijai. Nuliūdau sužinojusi, kad į Kauną turėjo išvykti lektorius Vaidotas. Man Vaidotas ir jo žmona Vita buvo tie žmonės, kurių dėka pasirinkau savo dvasinę šeimą reformatus. Iki šiol bažnyčioje laikiausi šalia jų. Jų nuolatiniai kvietimai, atsakymai į mano klausimus, leidimas eiti kartu, supažindinimas su kitais žmonėmis, su reformatų istorija, su Biblija tapo kertiniu mano naujų namų akmeniu. Dėkoju jums visiems, kad tapote mano geradariais ir aš galėjau patirti Konfirmacijos dienos pilnatvę kaip dar vieną Dievo dovaną man. *Tik gerumas ir ištikimoji meilė lydės mane per visas mano gyvenimo dienas, ir aš visados gyvensiu VIEŠPATIES Namuose*“ (Ps 23,6).

Konfirmantė Laura Liachovič

Šlama Radvilų ąžuolai

Spalio 10 d., pakeliui į Dubingiuose vykusią Rudens gėrybių mugę, aplankėme 2011-aisiais – Tarptautiniais miškų metais – Vilniaus, Biržų, Kauno, Panevėžio reformatų ir Utenos miškų urėdijos įveistą Ažuolyną, skirtą LDK kunigaikščių Radvilų atminimui. Tada buvo pasodinta 3700 ąžuoliukų ir 1300 eglaičių. Radvilų ąžuolynas yra keli kilometrai už Dubingių miestelio.

Gaila, kad vis dar nėra nuorodos, informacinio stendo-metrikos apie ąžuolyną. O jau kitais metais Radvilų ąžuolynas švęs savo penktąjį gimtadienį. Tad iki 2016 metų balandžio 16 d. reiktų įrengti bent nuorodas nuo Dubingių miestelio, norintiesiems aplankyti reformatų puoselėjamą įstabų ąžuolyną.

Kaip ir penkiamečiams mažyliams, sodinukams vis dar reikia mūsų pagalbos. Miškininkai savo pajėgomis eglaičių viršūnėles, kad „nebūtų skanios žvėreliams“, ištepė specialiu tepalu. O sutvarkyti ąžuoliukus prilaikančius kuoliukus, sutrypti apie medelius išaugusią žolę spalio 24 d. važiavo Vilniaus parapijiečiai su draugais ir pagalbininkais.

Išklausę lektoriaus Vaidoto skaitomo Šv. Rašto pastiprinančių žodžių, pasigrožėję ūgtelėjusiais ąžuoliukais, vešliomis eglaitėmis, kibome į darbą. Visi, kurie sodino, talkino Ažuolyne, žino augantį senąjį ąžuolą galiūną, kuris visada, atrodo, džiaugiasi sulaukęs mūsų. Tiesia į mus savo šakas, ant kurių pasisupa mažesnieji Ažuolyno puoselėtojai, ir, atrodo, taip pat sveikinasi su mumis. Šįkart vaikų netrūko. Talkon su tėveliais važiavo Rūtos ir Giedriaus berniukai, kurie dar nebuvo šiame miške. Kai sodinom, vienas berniukų buvo ką tik gimęs, o kitas atėjo į pasaulį vėliau. Šioje talkoje buvo ir daugiau žmonių, kurie iki šiol nežinojo apie reformatų auginamą

Ažuolyną. Gertrūda, Vita, Žilvinas, Vidmanto Kuprevičiaus vadovaujami jaunieji „šauliukai“ labai pagyvino mūsų prasmingą išvyką. Tikrai disciplinuota „šauliukų“ komanda ne tik puikiai tvarkė medelius, bet ir parodė visiems, kaip teisingai bei greitai užkurti laužą, kaip sutvarkyti laužavietę, kokius maisto paketus turi dabartiniai kariai, kokie komponentai įeina į tą paketą, kaip pasišildyti košę ne ant laužo, o paskui gavome ir jos ragauti. Sužinojome daug įdomių, negirdėtų dalykų. Du broliai – Titas ir Joris – mūsų Roko klasiokai, pirmos klasės gimnazistai, jau ne kartą talkino ir į senąjį ąžuolą jau šįkart nesikorė...

Po darbų ir po bendrų, atsineštų pietų laukė žygis. Ne bet koks, o su tikra kariška rikiuote, per nepaprasto grožio rudeninį mišką, pagal Lauros (Asvejos regioninio parko darbuotojos) išdalytus žemėlapius. Galutinis tikslas – Dubingių piliakalnis, Radvilų mauzoliejus. Bene septynių kilometrų žygį įveikėme visi. Tempas buvo gana spartus, bet nei mažieji, nei senjorai neatsiliko. Visi drauge nusifotografavome prie atminimo plokštės kunigaikščiams Radviloms.

Ažuoliukų informacija visiems sodinusiems – biržiečiams, kauriečiams, panevėžiečiams:

Kairėje Ažuolyno pusėje mums labiau patinka augti, jau greitai mus bus galima vadinti *Giraite*, mes sparčiai stiprėjame, jau praaugome mus globojusius gimnazistus.

Dešinės pusės ąžuoliukus dažniau skriaudė šernai ir kiti žvėreliai, todėl jie ne tokie dideli kaip mes. Laukiame jūsų pavasarį.

Mes jiems atsakome: iškęskite žiemužę, mums bus džiugu vėl apsilankyti čia, Radvilų ąžuolyne, pavasarį, pasigrožėti jumis!

**Talkos dalyvių vardu
Danguolė Juršienė**

Po žygio ant Dubingių piliakalnio

Talkininkai prieš išvykstant

SPALIO SUKAKTYS

Spalio pirmą sekmadienį švenčiame Derliaus padėkos dieną, pamaldose su Viešpaties Vakariene dėkodami Dievui – viso ko Kūrėjui, kad leido pragyventi dar vienus metus, nuimti derlių – materialųjį ir dvasinį. Vilniaus parapija šiais metais pasipildė net keturiais krikščionimis – reformatais, du savo krikščionišką tikėjimą reformatų išpažinime patvirtino per Derliaus padėkos šventę.

Spalio 16-ąją minima Mažosios Lietuvos gyventojų genocido diena. Genocidas prasidėjo tada, kai, išstūmusi vokiečių dalinius, į Karaliaučiaus kraštą 1944 m. spalio 16 d. įsiveržė Sovietų sąjungos kariuomenė. Raudonosios armijos tankai traiškė besitraukiančių pabėgėlių vežimus, žudė senius ir vaikus, prievartavo moteris, mažas mergaites. Daug žmonių žuvo keldamiesi per marias, tūkstančiai pasimetusių, našlaičiais tapusių vaikų – taip vadinamų „vilko vaikais“ – plūdo į Didžiąją Lietuvą. Liuteronų Bažnyčia kasmet pamaldose prisimena žuvusiuosius, išvartuosius iš savų namų, radusius kapus Sibiro platybėse.

Spalio 23 d. vilniečiams reformatams – atmintina diena, nes tą dieną prieš trejus metus po beveik dešimties metų klajonių per įvairias prieglobstį teikusias patalpas – bažnyčias sugrįžome į savo istorinius Maldos namus, pastatytus mūsų protėvių prieš 180 metų.

Spalio 31 d. kartu su visu protestantišku pasauliu pažymėjome 498-ąsias Reformacijos metines.

Vilniečiai pasikvietė atstovų iš jaunesniųjų protestantiškų konfesijų – Vilniaus Tikėjimo Žodžio bendruomenės ir dar mums menkai girdėtos ir pažįstamos Miesto bažnyčios, kuri tik dar kuriasi Vilniuje. Su jomis bendradarbiaujame leisdami teologinius veikalus: išleidome *Miesto bažnyčios išpažinimą* ir rengiame spaudai *Vestminsterio išpažinimą*, kurie gerokai praplės mūsų akiratį.

Spalį minime ir liūdnas sukaktis. Prieš trejus metus mus paliko kuratorius, Lietuvos Evangelikų Reformatų Konsistorijos prezidentas Mykolas Mikalajūnas, mūsų parapijos ištikimas draugas ir globėjas. Nekties skausmas ir liūdesys neišblėso ne tik Jo artimųjų, bet ir daugelio mūsų – senosios kartos vilniečių reformatų širdyse. Spalį kasmet lankome ir ruošiame žiemai 2011 metais pasodintą Radvilų ąžuolyną, kurio

Mykolui,

*Pro medžių auksą neprabangų,
Kuris neerzina akių,
Regiu artėjant vaiskų dangų,
Ir šiltą žvilgsnį pajuntu...
Tai Jis paglosto veidą, plaukus,
Rankas, vėsius ne nuo rudens.
Vėl durys, Savojo sulaukę,
Be garso, jaukiai prasivers
Tam Ilgesiui ir begaliniam Keliui
Su Atminimo provėžom...
Jį kloja lapai, gal laiškeliai –
Pilni prasmės, lyg nejučiom...*

*Genutė, 2015-ieji, spalio –
Išėjimo mėnuo...*

sukūrimo idėją aktyviai palaikė ir Mykolas, sodino kartu su kitais iš visos Lietuvos suvažiuusiais reformatais ir jų draugais. Žinia apie Mykolo iškeliavimą Amžinybėn mus pasiekė ruošiant Ažuolyną antrajai žiemai. Kaskart lankydami Radvilų ąžuolyną prie Dubingių prisimename ir mūsų parapijietį, draugą Mykolą.

„V.r.ž.“ inf.

INFORMACIJA

Spalio 4 d., Derliaus padėkos dieną, Vilniaus ev. reformatų bažnyčioje buvo pamaldos su Viešpaties Vakariene ir Konfirmacija. Krikščionių tikėjimą reformatų išpažinime patvirtino Laurą Liachovič ir Liutauras Gruodis.

Spalio 22-24 d. Lietuvoje – Biržuose ir Vilniuje viešėjo delegacija iš Vokietijos, Reino žemės Bažnyčios, Duisburgo distrikto ev. reformatų bažnyčios: kunigas Dieter Gartmann, distrikto superintendente pavaduotoja kunigė Ute Sawatzki ir šios bažnyčios vyresnioji Christine Ahrens.

Svečiai aplankė Medeikių vaikų

globos namus „Vaiko užuovėja“ ir Krikščionišką vaikų darželį Vilniuje.

Spalio 31 d. – Reformacijos dieną Vilniaus ev. reformatų parapija minėjo vakarinėse pamaldose. Be reformatų kunigų, kurie sakė homilijas, šventėje dalyvavo ir sveikino reformatus svečiai iš Vilniaus Tikėjimo žodžio bendruomenės ir Miesto bažnyčios.

Išėjus iš pamaldų visus nustebino parapijietės Danguolės Juršienės su pagalbininkais Reformatų skvere uždegtos žvakutės, kad primintų čia buvusiose kapinėse palaidotus Reformacijos idėjas puoselėjusius mūsų protėvius.

Sveikiname

Parapijetę DIDŽIULIENĘ-ŠALKAUSKAITĘ MILDA,
spalio 4 d. atšventusių 85-ių metų sukaktį.
Linkime sveikatos ir gausios Dievo palaimos!

Vilniaus ev. reformatų parapijos taryba

Padėka

Noriu nuoširdžiai padėkoti „Vilniaus reformatų žinių“
nuolatiniams bendradarbiams –
spausdintojui DAMIAN'UI,
DANUTEI, kurios suredaguotus tekstus lengva Jums skaityti,
parapijiečiui DANUI, parūpinusiam nešiojamą kompiuterį,
bei Biržų parapijos buhalterei RITAI, mielai leidžiančiai
prisijungti prie interneto Biržuose.

D. Gudliauskienė

Leidinio spaudos rėmėjas

Birbinių g. 4a, LT-02121, Vilnius
tel.: +370 5 2627585
mob.tel.: +370 655 24403
Linksmoji g.5, LT-02041, Vilnius
tel.: +370 5 2639004
mob.tel.: +370 652 11944
www.klion.lt

Laida EVANGELIKAMS
„KELIAS“

Per „LRT Kultūra“ –
kas antrą šeštadienį 10.15 val.

kartojama per tą patį kanalą
kitą šeštadienį 10.15 val.

Laidos redaktorė ir režisierė
Irena Morkevičienė,
iremor@lrt.lt
tel. 861410765

VILNIAUS BAŽNYČIOS ŠILDYMO ĮRENGIMUI SPALIO MĖN. PAAUKOJO:

220 €

Wolter'io Kloek'o šeima

50 €

V. Cupreva
D. Gudliauskienė
I. Ivaškienė
V. Ickys
V. Ickė
D. Juršienė
D. Kavaliauskienė
A. Klovaite
N. Krikščikas
L. Liachovič
V. Liauškaitė
G. Mikalajūnienė
M. Mikalajūnaitė
I. Petrylienė
I. Ramšienė
R. Stankevičius
D. Stankevičienė
A. Šarkūnaitė
K. Šernaitė
M. Trečiokaitė

100 €

D. Krikščikas
G. Krikščikas
R. Lapienytė
S. Raudonius
Venskų šeima

30 €

O. Dučinskienė

20 €

T. Šernas

DĖKOJAME AUKOJUSIEMS

Parapijos buhalterė Laima Krikščikienė

Laiškus redakcijai galite rašyti:

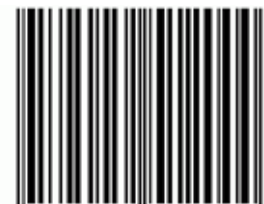
Pylimo 20-13, Vilnius,
Vilniaus ev. reformatų parapijos raštinė,
el.paštas: dalija@mail.lt

Parėngė Dalija Gudliauskienė,
tel. 8 685 74 951

Redagavo, spausdino
Danutė Kavaliauskienė,
Damian Finer

Leidėjas:
Vilniaus ev. reformatų parapija
Tiražas 100 egz.

Leidėjai straipsnius taiso ir trumpina
savo nuožiūra

9 772029 512000

Laikraštis platinamas už auką.
Leidžiamas tik iš surinktų aukų.